

Важна особеност на разработената от Ленин програма е всестранната характеристика на отраслите на народното стопанство във всеки район. Към най-важните въпроси на отчетността се отнася въпросът как да се съгласува практически на места стопанската работа на разните ведомства вътре в местните административни единици (община, околия, губерния). Като пояснява този въпрос, Ленин изисква да се обърне на него „голямо внимание“ и отбелязва, че всички области на стопанската работа са тясно свързани помежду си и именно затова е много важно да се действа съгласувано, за да бъдат своевременно отстранявани всички търкания, разтакания, ведомствена ограниченост и казионщина. „На места, писа Ленин, по-близо до работническите и селските маси по-ясно се виждат тези недостатъци. . .“ (Съч. т. 32, стр. 404).

В. И. Ленин се отнасяше с голяма нетърпимост към всякакво проявление на „игра с цифри“, на неумението икономически и осмислено да се обработят и проанализират статистическите материали.

Както е известно през 1921 година партията и правителството отделяха голямо внимание на въпросите за възстановяването на Донецкия каменовъглен басейн. Беше решено всички сили да се съсредоточат преди всичко за възстановяване на едрите, технически по-съвършени мини, а по-малките да бъдат давани в аренда. От тази гледна точка Владимир Илич разглежда доклада на М. Л. Рухимович за мерките по възстановяването на Донбас. Ленин упреква автора за небрежно подготвения доклад, „Няма необходимата таблица, пише той в писмото си до Рухимович, а докладът е отрупан с извънредно много цифри“. В доклада няма ясен отговор на основния въпрос: какво дава от икономическа гледна точка съсредоточаването на добива на въглища в големите мини и какво дава предаването на дребните мини в аренда. Необходимо е, казва Ленин, кратка таблица, която да показва в съпоставима оценка („цена в хляб или златни рубли“) колко струва 1000 пуда въглища франко рудник или станция до войната и какво струва в настоящия момент на крупните рудници и на дребните, дадени в аренда. „Цялата същност е в такава таблица — пише Ленин. А вие нея не сте могли да дадете. Всичките ви таблици трябва да бъдат като детайлизация и по-точно доказателство на главната и основна таблица“. (Ленински сборник XXIII, стр. 80).

А ето и друго изказване на Ленин по аналогичен повод. Като отбелязва, че вестник „Икономически живот“ дава много ценен статистически материал, но случаен, необработен, не анализиран, Владимир Илич посочва като пример страница от един брой на вестника където има множество статистически подробности, обикновени във вестник, но съвсем „несмляни“, случайни, сурови, без сянка от анализ, без сравнение (с миналото и с други предприятия) и т. н.“ (Съч. т. 33, стр. 17).

Зад всяка цифра В. И. Ленин виждаше конкретните факти, събития, явления, които тя отразява. Когато ползуваше статистически данни, Ленин преди всичко оценяваше цифрите от гледна точка на тяхното съответствие с действителността. От Ленин не е оставала скрита и най-малката фалшивост в цифрите. И най-малкото несъответствие на данните на статистиката с действителното положение е привличало неговото внимание. Ето един характерен епизод, за който разказва в спомените си Н. А. Милютин. През 1919 г. В. И. Ленин възложил на П. И. Попов да изучи резултатите от провежданото по това време съкращение на щата в съветския апарат „Попов — разказва Милютин, на свой ред възложи на своите сътрудници и те разработили докладна с таблици и диаграми.